C/2025/3994

20.8.2025 г.

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

от 8 юли 2025 година

относно икономическата, социалната, трудовата, структурната и бюджетната политика на Австрия

(C/2025/3994)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) 2024/1263 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2024 г. за ефективна координация на икономическите политики и за многостранно бюджетно наблюдение и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета ([1]), и по-специално член 3, параграф 3 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета за икономическа политика,

като има предвид, че:

Общи съображения

(1) Регламент (ЕС) 2024/1263, който влезе в сила на 30 април 2024 г., определя целите на рамката за икономическо управление, която е насочена към насърчаване на стабилни и устойчиви публични финанси, устойчив и приобщаващ растеж и устойчивост чрез реформи и инвестиции, както и предотвратяване на прекомерен държавен дефицит. В регламента се предвижда, че Съветът и Комисията осъществяват многостранно наблюдение в рамките на европейския семестър в съответствие с целите и изискванията, определени в ДФЕС. Европейският семестър включва по-специално формулирането и наблюдението на изпълнението на специфичните за всяка държава препоръки. С регламента се насърчава също националната ангажираност с фискалната политика и се поставя по-силен акцент върху средносрочното планиране, наред с по-ефективно и по-съгласувано прилагане. Всяка държава членка трябва да представи на Съвета и на Комисията национален средносрочен фискално-структурен план, съдържащ нейните фискални ангажименти, както и ангажиментите за реформи и инвестиции, и обхващащ период от 4 или 5 години в зависимост от нормалната продължителност на националния законодателен цикъл. Планът за нетните разходи ([2]) в тези планове трябва да спазва изискванията на регламента, в това число изискванията дългът на сектор „Държавно управление“ да следва правдоподобно низходяща траектория до края на периода на корекция или да остане на разумни равнища под 60 % от брутния вътрешен продукт (БВП), а дефицитът на сектор „Държавно управление“ да бъде сведен и/или поддържан под референтната стойност по Договора от 3 % от БВП в средносрочен план. Когато държава членка поеме ангажимент да осъществи съответен набор от реформи и инвестиции в съответствие с критериите, определени в регламента, периодът на корекция може да бъде удължен с до три години.

([1]) ОВ L, 2024/1263, 30.4.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

([2]) Нетни разходи съгласно определението в член 2, точка 2 от Регламент (ЕС) 2024/1263: „нетни разходи“ означава публичните разходи след приспадане на: i) разходите за лихви; ii) дискреционните мерки по отношение на приходите; iii) разходите по програми на Съюза, изцяло покрити с приходи от фондове на Съюза; iv) националните разходи за съфинансиране на програми, финансирани от Съюза; v) цикличните елементи на разходите за обезщетения за безработица; и vi) еднократните и другите временни мерки.

(2) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета ([3]), с който бе създаден Механизмът за възстановяване и устойчивост (МВУ), влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По линия на МВУ се предоставя финансова подкрепа на държавите членки за осъществяването на реформи и инвестиции, даващи фискален стимул, финансиран от Съюза. В съответствие с приоритетите на европейския семестър за координация на икономическите политики МВУ стимулира икономическото и социалното възстановяване, като същевременно допринася за устойчиви реформи и инвестиции, по-специално за насърчаване на екологичния и цифровия преход и за укрепване на устойчивостта на икономиките на държавите членки. МВУ също така спомага за укрепването на публичните финанси и за стимулирането на растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план, за подобряването на териториалното сближаване в рамките на Съюза и за подкрепата на непрекъснатото прилагане на Европейския стълб на социалните права.

(3) Регламент (ЕС) 2023/435 на Европейския парламент и на Съвета ([4]) („Регламентът REPowerEU“), приет на 27 февруари 2023 г., има за цел постепенното премахване на зависимостта на Съюза от вноса на руски изкопаеми горива. Това помага за постигането на енергийна сигурност и диверсификация на енергийните доставки на Съюза, като същевременно увеличава използването на възобновяеми енергийни източници, капацитета за съхранение на енергия и енергийната ефективност. Австрия добави нова глава за REPowerEU към своя национален план за възстановяване и устойчивост, за да финансира ключови реформи и инвестиции, които ще спомогнат за постигането на целите на REPowerEU.

(4) На 30 април 2021 г. Австрия представи на Комисията своя национален план за възстановяване и устойчивост в съответствие с член 18, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/241. Съгласно член 19 от посочения регламент Комисията оцени целесъобразността, ефективността, ефикасността и съгласуваността на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие с насоките за оценка в приложение V. На 13 юли 2021 г. Съветът прие своето решение за изпълнение за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Австрия ([5]), който бе изменен на 9 ноември 2023 г. съгласно член 21, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/241 на основание на това, че ПВУ частично вече не може да бъде реализиран поради обективни обстоятелства, както и за да се включи главата за REPowerEU ([6]). Отпускането на траншовете зависи от приемането на решение на Комисията, взето в съответствие с член 24, параграф 5, в което се посочва, че Австрия е изпълнила задоволително съответните ключови етапи и цели, определени в решението за изпълнение на Съвета. За да бъде изпълнението задоволително, трябва да е запазено постигането на предходните ключови етапи и цели за същата реформа или инвестиция.

(5) На 8 юли 2025 г. по препоръка на Комисията Съветът прие препоръка, с която одобри националния средносрочен фискално-структурен план на Австрия ([7]). На 13 май 2025 г. Австрия представи своя средносрочен фискално-структурен план. Планът беше представен в съответствие с член 11 и член 36, параграф 1, буква а) от Регламент (ЕС) 2024/1263, обхваща периода от 2025 г. до 2029 г. и представя фискална корекция, разпределена за седем години.

(6) На 26 ноември 2024 г. въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011 Комисията прие доклада за механизма за предупреждение за 2025 г., в който Австрия не бе посочена като една от държавите членки, за които ще се извърши задълбочен преглед. Комисията прие и препоръка за препоръка на Съвета относно икономическата политика на еврозоната, както и предложение за съвместния доклад за заетостта за 2025 г., в който се анализира прилагането на насоките за заетостта и принципите на Европейския стълб на социалните права. Съветът прие препоръката относно икономическата политика на еврозоната ([8]) на 13 май 2025 г., а съвместния доклад за заетостта на 10 март 2025 г.

([3]) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([4]) Регламент (ЕС) 2023/435 на Европейския парламент и на Съвета от 27 февруари 2023 г. за изменение на Регламент (ЕС) 2021/241 във връзка с главите за REPowerEU в плановете за възстановяване и устойчивост и за изменение на регламенти (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) 2021/1060 и (ЕС) 2021/1755 и Директива 2003/87/ЕО (ОВ L 63, 28.2.2023 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

([5]) Решение за изпълнение от 13 юли 2021 г. на Съвета за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Австрия (ST 10159/2021).

([6]) Решение за изпълнение на Съвета от 7 ноември 2023 г. за изменение на Решение за изпълнение от 13 юли 2021 г. за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Австрия (ST 14472/2023).

([7]) Препоръка на Съвета от 8 юли 2025 г. за одобряване на националния средносрочен фискално-структурен план на Австрия, ОВ C, C/2025/3958, 20.8.2025 г., ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2025/3958/oj.

([8]) Препоръка на Съвета от 13 май 2025 г. относно икономическата политика на еврозоната (ОВ C, C/2025/2782, 22.5.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2782/oj).

(7) На 29 януари 2025 г. Комисията публикува компас за конкурентоспособността – стратегическа рамка, която има за цел да повиши глобалната конкурентоспособност на ЕС през следващите пет години. В него се определят трите преобразяващи императива на устойчивия икономически растеж: i) иновации; ii) декарбонизация и конкурентоспособност; и iii) сигурност. За да се преодолее изоставането в областта на иновациите, ЕС се стреми да насърчава промишлените иновации, да подкрепя растежа на стартиращите предприятия чрез инициативи като стратегията на ЕС за подкрепа на стартиращите и разрастващите се предприятия и да насърчава въвеждането на модерни технологии като изкуствения интелект и квантовите изчислителни технологии. В стремежа си към по-екологична икономика Комисията изготви всеобхватен план за действие за енергия на достъпни цени и пакт за чиста промишленост, гарантиращи, че преходът към чиста енергия продължава да бъде разходно ефективен и благоприятен за конкурентоспособността, особено за енергоемките сектори, и е двигател на растеж. За да се намалят прекомерните зависимости и да се повиши сигурността, Съюзът е поел ангажимент за укрепване на световните търговски партньорства, диверсифициране на веригите на доставки и осигуряване на достъп до суровини от критично значение и чисти енергийни източници. Тези приоритети са подкрепени от хоризонтални способстващи фактори, а именно опростяването на нормативната уредба, задълбочаването на единния пазар, финансирането на конкурентоспособността, както и изграждането на съюз на спестяванията и инвестициите, насърчаването на уменията и качествените работни места и по-добрата координация на политиките на ЕС. Компасът за конкурентоспособността е хармонизиран с европейския семестър и гарантира, че икономическите политики на държавите членки са съобразени със стратегическите цели на Комисията, като се създава единен подход към икономическото управление, насърчаващ устойчивия растеж, иновациите и устойчивостта в целия Съюз.

(8) През 2025 г. европейският семестър за координация на икономическите политики продължава да се развива успоредно с прилагането на МВУ. Пълното изпълнение на плановете за възстановяване и устойчивост продължава да е от съществено значение за изпълнението на приоритетите на политиката в рамките на европейския семестър, тъй като плановете спомагат за ефективното справяне с всички или значителна част от предизвикателствата, посочени в съответните специфични за всяка държава препоръки, отправени през последните години. Специфичните за всяка държава препоръки продължават да бъдат еднакво актуални и за оценката на изменените планове за възстановяване и устойчивост в съответствие с член 21 от Регламент (ЕС) 2021/241.

(9) Специфичните за всяка държава препоръки за 2025 г. обхващат ключовите предизвикателства на икономическата политика, които не са отразени в достатъчна степен в мерките, включени в плановете за възстановяване и устойчивост, като се вземат предвид съответните предизвикателства, установени в специфичните за всяка държава препоръки за периода 2019 – 2024 г.

(10) На 4 юни 2025 г. Комисията публикува доклада за Австрия за 2025 г. В него беше оценен напредъкът на Австрия в изпълнението на съответните специфични за държавата препоръки и беше направен преглед на изпълнението от страна на Австрия на плана за възстановяване и устойчивост. Въз основа на този анализ в доклада за страната бяха посочени най-неотложните предизвикателства, пред които е изправена Австрия. В него бяха оценени също напредъкът на Австрия при прилагането на Европейския стълб на социалните права и постигането на водещите цели на Съюза за 2030 г. в областта на заетостта, уменията и намаляването на бедността и социалното изключване, както и напредъкът в постигането на целите на Обединените нации за устойчиво развитие.

Оценка на годишния доклад за напредъка

(11) На 13 май 2025 г. Австрия представи средносрочен план, с който се ангажира със следните максимални темпове на растеж на нетните разходи: 2,6 % през 2025 г., 2,2 % през 2026 г., 2,2 % през 2027 г., 2,0 % през 2028 г. и 2,3 % през 2029 г., което съответства на максималните кумулативни темпове на растеж, изчислени спрямо 2024 г., от 2,6 % през 2025 г., 4,8 % през 2026 г., 7,2 % през 2027 г., 9,4 % през 2028 г. и 11,9 % през 2029 г. На 13 май 2025 г. Австрия представи своя годишен доклад за напредъка ([9]) по съответните данни и прогнози за фискалния резултат и изпълнението на реформите и инвестициите в отговор на основните предизвикателства, посочени в специфичните за държавата препоръки в рамките на европейския семестър. Годишният доклад за напредъка отразява също шестмесечното докладване на Австрия относно напредъка, постигнат при изпълнението на нейния план за възстановяване и устойчивост в съответствие с член 27 от Регламент (ЕС) 2021/241.

(12) Агресивната война на Русия срещу Украйна и последиците от нея представляват екзистенциално предизвикателство за Европейския съюз. Комисията препоръча да се задейства по координиран начин националната клауза за дерогация от Пакта за стабилност и растеж, за да се подкрепят усилията на ЕС за постигане на бързо и значително увеличение на разходите за отбрана, като това предложение беше приветствано от Европейския съвет на 6 март 2025 г.

([9]) Годишните доклади за напредъка за 2025 г. са на разположение на адрес: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

(13) Въз основа на данни, потвърдени от Евростат ([10]), дефицитът на сектор „Държавно управление“ на Австрия се повиши от 2,6 % от БВП през 2023 г. до 4,7 % през 2024 г., докато дългът на сектор „Държавно управление“ се увеличи от 78,5 % от БВП в края на 2023 г. до 81,8 % в края на 2024 г. Според изчисленията на Комисията тези тенденции съответстват на темп на нарастване на нетните разходи от 8,7 % през 2024 г. Въз основа на оценките на Комисията фискалната позиция ([11]), която включва разходи, финансирани както на национално равнище, така и на равнище ЕС, е била експанзионистична – с 2,3 % от БВП през 2024 г. На 4 юни 2025 г. Комисията прие доклад в съответствие с член 126, параграф 3 от ДФЕС ([12]). В този доклад се прави оценка на състоянието на бюджета на Австрия, тъй като нейният дефицит на сектор „Държавно управление“ през 2024 г. надхвърля референтната стойност от 3 % от БВП. В доклада се стига до заключението, че с оглед на тази оценка и след като разгледа становището на Икономическия и финансов комитет, предвидено в член 126, параграф 4 от ДФЕС, Комисията ще обмисли да предложи откриване на процедура при прекомерен дефицит за Австрия, като предложи на Съвета да приеме решение съгласно член 126, параграф 6 за установяване на наличието на прекомерен дефицит.

(14) Според годишния доклад за напредъка макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози на Австрия предвижда растеж на реалния БВП от -0,3 % през 2025 г., а инфлацията по ХИПЦ се очаква да бъде 2,8 % през 2025 г. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2025 г. се предвижда реалният БВП да намалее с 0,3 % през 2025 г. и да нарасне с 1,0 % през 2026 г., а инфлацията по ХИПЦ да бъде 2,9 % през 2025 г. и 2,1 % през 2026 г.

(15) В годишния доклад за напредъка се очаква дефицитът на сектор „Държавно управление“ да намалее до 4,5 % от БВП през 2025 г., а съотношението на дълга на сектор „Държавно управление“ към БВП се очаква да се увеличи до 84,7 % до края на 2025 г. Тези тенденции съответстват на ръст на нетните разходи от 1,6 % през 2025 г. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2025 г. се предвижда дефицит на сектор „Държавно управление“ от 4,4 % от БВП за 2025 г. Намаляването на дефицита през 2025 г. отразява главно прилагането на пакет от мерки за консолидация, като в същото време увеличените разходи за заплати в публичния сектор, пенсии и социални разходи поради инфлационната индексация и други разходи, свързани със застаряването на населението, продължават да оказват значителна тежест върху публичните финанси. Според изчисленията на Комисията тези тенденции съответстват на нарастване на нетните разходи от 2,0 % през 2025 г. Въз основа на оценките на Комисията фискалната позиция, която включва разходи, финансирани както на национално равнище, така и на равнище ЕС, се предвижда да бъде рестриктивна – с 1,3 % от БВП през 2025 г. Съотношението на дълга на сектор „Държавно управление“ към БВП се очаква да нарасне до 84,0 % до края на 2025 г.

(16) Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2025 г. разходите на сектор „Държавно управление“ в размер на 0,1 % от БВП се очаква да бъдат финансирани с безвъзмездна подкрепа („безвъзмездни средства“) от Механизма за възстановяване и устойчивост през 2025 г. в сравнение с 0,1 % от БВП през 2024 г. Разходите, финансирани с безвъзмездна подкрепа от Механизма за възстановяване и устойчивост, способстват за висококачествени инвестиции и реформи за повишаване на производителността без пряко въздействие върху салдото и дълга на сектор „Държавно управление“ на Австрия.

(17) Разходите за отбрана на сектор „Държавно управление“ в Австрия останаха стабилни на равнище от 0,6 % от БВП между 2021 г. и 2023 г. ([13]) Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2025 г. разходите за отбрана се очаква да достигнат 0,7 % от БВП през 2024 г. и 0,8 % от БВП през 2025 г. Това съответства на увеличение с 0,2 процентни пункта от БВП в сравнение с 2021 г.

(18) Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2025 г. нетните разходи в Австрия се очаква да нараснат с 2,0 % през 2025 г. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2025 г. растежът на нетните разходи на Австрия през 2025 г. се очаква да бъде под максималния темп на растеж, за който Австрия е поела ангажимент в своя план.

(19) Годишният доклад за напредъка не включва бюджетни прогнози за периода след 2025 г. Въз основа на мерките на политиката, известни към крайната дата на изготвяне на прогнозата, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2025 г. се предвижда дефицит на сектор „Държавно управление“, възлизащ на 4,2 % от БВП през 2026 г. Тези тенденции

([10]) Евростат-Euro Indicators, 22.4.2025 г.

([11]) Фискалната позиция се определя като мярка за годишната промяна в основната бюджетна позиция на сектор „Държавно управление“. Нейната цел е да бъде оценен икономическият импулс, даден от фискалните политики – както тези, които са финансирани на национално равнище, така и тези, които се финансират от бюджета на ЕС. Фискалната позиция се измерва като разликата между: i) средносрочния потенциален растеж и ii) промяната в първичните разходи без дискреционните мерки по отношение на приходите, включително разходите, финансирани с безвъзмездна подкрепа (безвъзмездни средства) от Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза.

([12]) Доклад на Комисията, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз, 4.6.2025 г., COM(2025) 615 final.

([13]) Евростат, държавни разходи по класификация на функциите на държавното управление (КОФОГ). Поради методологични различия между определенията на КОФОГ и НАТО разходите, основани на определението на КОФОГ, може да се различават от разходите, основани на определението на НАТО.

съответстват на ръст на нетните разходи от 2,3 % през 2026 г. Въз основа на оценките на Комисията фискалната позиция, която включва разходи, финансирани както на национално равнище, така и на равнище ЕС, се предвижда да бъде рестриктивна – с 0,3 % от БВП през 2026 г. Комисията предвижда съотношението на дълга на сектор „Държавно управление“ към БВП да нарасне до 85,8 % до края на 2026 г.

(20) Средносрочният план на Австрия определя набора от реформи и инвестиции, които са в основата на удължаването на периода на корекция. Те включват 14 мерки, от които една мярка е съществуваща и засилена мярка от плана за възстановяване и устойчивост, а именно подобрен достъп до образование („Chancenbonus“), както и допълнителни реформи и инвестиции, като например увеличаване на реалната възраст на пенсиониране, реформиране на отпуска за повишаване на квалификацията и увеличаване на здравните вноски за пенсионерите.

Основни предизвикателства пред политиката

(21) Австрия е изправена пред нарастващ фискален натиск, свързан със застаряването на населението, от страна на своите системи за здравеопазване, дългосрочни грижи и пенсии. Относително ниската законоустановена и реална пенсионна възраст в страната води до високи разходи за пенсии, които се очаква да достигнат най-високата си стойност от 15 % от БВП до 2030 г., преди леко да намалеят. Въпреки предишните реформи реалната възраст на пенсиониране в Австрия остава под средната за ЕС. Наскоро приложените пенсионни мерки бяха скромни, особено в сравнение с увеличаването на очакваната продължителност на живота, въпреки че новите планове за ограничаване на ранното пенсиониране в съчетание с увеличаването на законоустановената пенсионна възраст на жените вероятно ще доведат до повишаване на реалната възраст на пенсиониране. Застаряването на населението също така оказва натиск върху финансите за здравеопазване и за дългосрочни грижи. До 2070 г. разходите за здравеопазване се очаква да нараснат от 7,8 % през 2024 г. на 8,9 % от БВП, което е два пъти повече от средното за ЕС увеличение, докато разходите за дългосрочни грижи може да нараснат от 1,6 % на 3,1 % от БВП за същия период. Реформата на здравеопазването от 2023 г. имаше за цел да стимулира първичната медицинска помощ и да намали зависимостта на болниците, но първичната медицинска помощ продължава да бъде недостатъчно развита, продължава да има припокриващи се услуги и не се спазват целите за разходите. Липсват ефективни регулаторни мерки и съгласуване на отговорностите за финансиране и разходване, което допринася за ситуация, при която регионите и социалното осигуряване често надвишават договорените годишни тавани на разходите. В областта на дългосрочните грижи неотдавнашните реформи подобриха условията на труд и подкрепата за лицата, полагащи неформални грижи, но не решиха въпроса за фискалната устойчивост. Институционалните грижи преобладават в публичните разходи, въпреки че в много случаи грижите в домашни условия са по-ефективни от гледна точка на разходите. Планът за възстановяване и устойчивост включва мерки за насърчаване на първичната медицинска помощ и за прилагане на целенасочено управление в областта на дългосрочните грижи.

(22) Фискалната рамка на Австрия се характеризира със сложна система от междуправителствени трансфери между федералните и регионалните органи, което спъва ефективността на публичните разходи. При ниско равнище на данъчна автономия федералните провинции разчитат в голяма степен на споделени приходи, а не на собствени източници – само малка част от общите публични приходи през 2024 г. идват от поднационални източници. Същевременно финансирането на основни услуги, като например здравеопазване, грижи за деца и обществен транспорт, зависи отчасти от разходите, предоставени от федералните провинции и общините. Демографските промени и екологичният преход допълнително засилват натиска върху разходите на федералните провинции и общините, докато приходите от собствени източници не са свързани с динамиката на разходите.

(23) Данъчният микс продължава да се основава до голяма степен на трудовите доходи и на потреблението. През 2023 г. Австрия имаше четвъртото най-високо съотношение на данъците към БВП в ЕС със значителна средна данъчна тежест върху труда (петото най-високо в ЕС през 2024 г.) ([14]). От 2023 г. насам интервалите на данъка върху доходите на физическите лица се индексират с инфлацията, което предотвратява по-нататъшното увеличаване на данъчната тежест чрез увеличаване на интервалите. Въпреки това все още не са преодолени няколко дългогодишни структурни предизвикателства в данъчния микс. По-доброто използване на по-благоприятни за растежа и за заетостта данъци би могло да спомогне за създаването на необходимото бюджетно пространство и за подобряване на общата данъчна структура.

(24) В съответствие с член 19, параграф 3, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.2 от приложение V към него планът за възстановяване и устойчивост включва широк набор от взаимно подсилващи се реформи и инвестиции, които трябва да бъдат изпълнени до 2026 г. Очаква се те да спомогнат за ефективното справяне с всички или със значителна част от предизвикателствата, посочени в съответните специфични за държавата препоръки. В този кратък срок приключването на ефективното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост, включително главата за REPowerEU, е от съществено значение за повишаване на дългосрочната конкурентоспособност на Австрия през екологичния и цифровия преход, като същевременно се гарантира социална справедливост. В съобщението на Комисията „NextGenerationEU – Пътят към 2026 г.“, прието на 4 юни 2025 г., се изяснява приложимият график за приключването на Механизма и се предоставят насоки на държавите членки за постигането на максимална ефективност на изпълнението до 31 август 2026 г., включително относно начините за по-нататъшно рационализиране на техните ПВУ, излагат се основните варианти, които да бъдат взети предвид при преразглеждането им, и се подчертава значението на внимателното съвместно планиране при подаването на последните искания за плащане през 2026 г. Систематичното участие на местните и регионалните органи, социалните партньори,

([14]) ОИСР (2025), Taxing Wages 2025.

гражданското общество и други съответни заинтересовани страни продължава да бъде от съществено значение, за да се гарантира широка ангажираност за успешното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост.

(25) Изпълнението на програмите в областта на политиката на сближаване, които включват подкрепа от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Фонда за справедлив преход (ФСП) и Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+), се ускори в Австрия. Важно е да продължат усилията, за да се гарантира бързото изпълнение на тези програми, като същевременно се увеличи максимално тяхното въздействие на място. Австрия вече предприема действия в рамките на програмите си по политиката на сближаване, за да повиши конкурентоспособността и растежа, като същевременно засилва социалното сближаване. В същото време Австрия продължава да е изправена пред предизвикателства, включително тези, свързани с конкурентоспособността, жилищата на достъпни цени, уменията и активното приобщаване. В съответствие с член 18 от Регламент (ЕС) 2021/1060 от Австрия се изисква — като част от междинния преглед на фондовете на политиката на сближаване — да направи преглед на всяка програма, като вземе предвид, наред с другото, предизвикателствата, посочени в специфичните за държавата препоръки за 2024 г. С предложенията на Комисията, приети на 1 април 2025 г. ([15]), срокът за представяне на оценка – за всяка програма – на резултатите от междинния преглед се удължава за след 31 март 2025 г. В тях също така се предоставят възможности за гъвкавост, за да се ускори изпълнението на програмите, както и стимули за държавите членки да разпределят ресурси по линия на политиката на сближаване за пет стратегически приоритетни области на Съюза, а именно конкурентоспособността в областта на стратегическите технологии, отбраната, жилищното настаняване, устойчивостта на водните ресурси и енергийния преход, както и за инвестиции в умения в приоритетни сектори, като същевременно се запазва акцентът върху лицата в най-уязвимо положение в програмите по линия на ЕСФ+.

(26) Платформата за стратегически технологии за Европа (STEP) предоставя възможност за инвестиране в ключов стратегически приоритет на ЕС, като се укрепва конкурентоспособността на ЕС. Средствата по STEP се насочват чрез 11 съществуващи фонда на ЕС. Държавите членки могат също така да допринесат за програмата InvestEU в подкрепа на инвестициите в приоритетни области. Австрия би могла да използва оптимално тези инициативи в подкрепа на разработването или производството на технологии от критично значение, включително чисти технологии с ефективно използване на ресурсите.

(27) Освен икономическите и социалните предизвикателства, към чието преодоляване са насочени планът за възстановяване и устойчивост и други фондове на ЕС, Австрия следва да предприеме ефективни мерки по отношение на оставащите предизвикателства, свързани с устойчивостта на публичните ѝ финанси, пазара на труда, бизнес динамиката и конкурентоспособността, трайната ѝ зависимост от изкопаеми горива и високите цени на енергията.

(28) Въпреки че съществуват различни инструменти за финансиране, рисковото финансиране за стартиращи и разрастващи се предприятия продължава да бъде ограничаващ фактор. Местният пазар на рисков капитал и капитал за растеж показва положителна тенденция, като рисковият капитал нараства до 0,08 % от БВП за периода 2021 – 2023 г., но все още не е достатъчно развит. Ограниченото финансиране с рисков капитал отчасти се дължи на ниското равнище на участие на институционалните инвеститори, включително пенсионните фондове. През периода 2007 – 2023 г. са набирани годишно само 1 % частно дялово финансиране и рискови инвестиции, което е значително по-ниско от водещите държави членки.

(29) Сравнително високите разходи на Австрия за НИРД (3,26 % от БВП през 2023 г.) и силното сътрудничество между науката и бизнеса не водят в достатъчна степен до пазарни решения и динамика на бизнеса. Процентът на хората, работещи в услуги с интензивно използване на знания, е 39,8 %, което е малко по-ниско от средното равнище за ЕС от 40,8 % през 2022 г. Страната изостава и от най-иновативните държави членки на ЕС при генерирането на вътрешна добавена стойност от износа на високотехнологични стоки и услуги. Публичната подкрепа за иновациите, главно чрез данъчни стимули за НИРД, обикновено се съсредоточава върху поетапните иновации в утвърдените сектори. Въпреки че патентната дейност остава над средното равнище за ЕС, отслабването ѝ през последното десетилетие, заедно с продължаващите големи различия в разходите за НИРД между федералните провинции, ограничава способността на Австрия да се възползва напълно от потенциала си да извлече по-големи икономически ползи от иновациите. По-систематичният преглед на съществуващите схеми за подпомагане би могъл да повиши ефикасността на системата за иновации.

(30) Насърчаването на интегрирането на цифровите технологии в бизнеса допълнително ще засили конкурентоспособността. Въпреки напредъка във внедряването на изчисленията в облак, като 35,6 % от предприятията използват технологии за изчисления в облак, Австрия изостава от средната стойност за ЕС от 38,9 %, което показва, че има възможност за растеж в тази област. Приемането на анализ на данни също продължава да бъде предизвикателство, тъй като само 23,9 % от австрийските предприятия са внедрили такива технологии, което е значително под средното равнище за ЕС от 33,2 %. Целенасочените мерки – включително финансови стимули, подкрепа за облачна инфраструктура и инфраструктура за данни и инвестиции в цифрови умения – биха могли значително да ускорят внедряването на модерни технологии, особено сред малките и средните предприятия (МСП).

([15]) Предложение за РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА за изменение на регламенти (ЕС) 2021/1058 и (ЕС) 2021/1056 по отношение на специални мерки за справяне със стратегически предизвикателства в контекста на междинния преглед – COM(2025) 123 final.

(31) Австрийските потребители са неблагоприятно засегнати от липсата на конкуренция в някои сектори, което води до по-високи цени. Пречките пред навлизането на нови конкуренти на пазара, териториалните ограничения на доставките и прекомерната регулаторна рестриктивност за някои професии и доставчици на услуги ограничават конкуренцията и повишават цените за потребителите.

(32) Както е посочено в компаса за конкурентоспособността, всички институции на ЕС и национални и местни институции трябва да положат големи усилия за изготвянето на по-прости правила и ускоряването на административните процедури. Комисията си постави амбициозни цели за намаляване на административната тежест – с поне 25 %, като за МСП с поне 35 %, и създаде нови инструменти за постигане на тези цели, включително систематичен стрес тест на наличното законодателство на ЕС и засилен диалог със заинтересованите страни. За да бъде на нивото на тази амбиция, Австрия също трябва да предприеме действия. 51 % от предприятията считат, че сложността на административните процедури е проблем за тяхното дружество при извършване на стопанска дейност в Австрия ([16]). Ускоряването на процедурите за издаване на разрешения и намаляването на административната сложност – особено за МСП – е друг лост за повишаване на конкурентоспособността. Процедурите за издаване на разрешения често неоправдано забавят промишлените проекти, обикновено с продължителност от 22 до 23 месеца от датата на подаване на заявлението. Основен фактор за това е ограниченото използване на цифрови инструменти, като комуникацията все още зависи в голяма степен от физическото подаване на документи. Ускоряването на издаването на разрешения може да се постигне чрез въвеждане на варианти, като ранно започване на подготвителни строителни работи, опростени процедури за публични възражения и отлагане на несъществената документация за по-късни етапи на процедурата. Като цяло Австрия има голяма административна и регулаторна тежест, като регулирането на предприятията често се счита за по-голяма пречка за инвестициите от средното за ЕС.

(33) Австрия постигна значителен напредък по пътя си към преход към чиста енергия и укрепи енергийната си сигурност чрез пълно постепенно премахване на вноса на руски газ до началото на 2025 г. За 61 % от енергийните си нужди обаче Австрия все още разчита на внос, особено на нефт и газ. Цените на енергията се повишиха значително, като цената на електроенергията за големите потребители беше седмата най-висока в ЕС през 2023 г. Това засяга ценовата конкурентоспособност, особено за енергоемките отрасли. Значителното разрастване на възобновяемите енергийни източници през последните няколко години и амбициозните цели за възобновяемите енергийни източници до 2030 г. изискват спешно разширяване и модернизиране на електроенергийната мрежа, както и гъвкавост на енергийната система. Това изисква както повече инвестиции, така и бързина, така че в системата да може да се интегрира допълнително производство на енергия от възобновяеми източници. Разходите за разширяване на мрежата се поемат от ползвателите на мрежата. Таксите за мрежата се увеличиха средно с 19 % през януари 2025 г. за финансиране на текущи инвестиции, наред с другото. Все още не е достатъчно напреднала работата по новия Закон за пазара на електроенергия (ELWG), който трябва да даде възможност за реформа на мрежовите тарифи, по-гъвкава енергийна система или за стимули за използването на споразумения за закупуване на електроенергия (СЗЕ). Понастоящем СЗЕ от възобновяеми източници са ограничени в Австрия, като са договорени само 0,1 GW.

(34) Възлизайки на 40,8 % от общото потребление на енергия в Австрия, енергията от възобновяеми източници представлява голям и нарастващ дял. Въпреки това напредъкът в по-нататъшното ускоряване на разгръщането на енергията от възобновяеми източници и инфраструктурата, от която тя се нуждае, е в застой. Разширяването по-специално на австрийските технологии за нулеви нетни емисии все още е възпрепятствано от сложни и продължителни административни процедури.

(35) Очаква се Австрия да бъде на път да постигне целта си за намаляване на емисиите, но темпът на декарбонизация през 2024 г. се забави в сравнение с предходната година. Очаква се емисиите да са намалели само с 3,7 % в сравнение с 6,5 % през 2023 г. Австрийският промишлен сектор се характеризира с висока енергийна интензивност и се декарбонизира бавно. Като се има предвид, че много дружества се борят да поемат значителното покачване на цените на енергията, подобряването на енергийната ефективност е важно както за намаляване на емисиите, така и за повишаване на конкурентоспособността. Въпреки че повечето сектори са постигнали напредък в това отношение, декарбонизацията на транспорта продължава да изостава. През 2023 г. крайното потребление на енергия в транспортния сектор всъщност се е увеличило с 1 % в сравнение с предходната година. За да се преодолее това, в националния план в областта на енергетиката и климата за 2024 г. се предлагат допълнителни мерки, които ще позволят на Австрия да постигне целите си за споделяне на усилията, но успехът им ще зависи от решителното и цялостно изпълнение на тези мерки.

(36) Данъчното облагане на труда и социалноосигурителните вноски в Австрия са сред най-високите в ЕС, което възпрепятства създаването на работни места и участието на пазара на труда. През последното десетилетие броят на действително отработените часове на седмица на човек е намалял от 35,8 на 33,6 часа. В сравнение с тенденцията в други държави членки вече високият дял на работата на непълно работно време се е увеличил с 2 процентни пункта от 2019 г. насам. С 30,6 % през 2024 г. работата на непълно работно време остава почти два пъти по-висока от средната стойност за ЕС (17,1 %). Високата данъчна тежест върху труда възпира по-дългото работно време, което допринася за недостига на работна ръка и ограничава икономическия потенциал.

([16]) Експресен доклад на Евробарометър относно отношението на предприятията към корупцията в ЕС (април 2024 г.).

(37) Делът на жените, работещи на непълно работно време, е сред най-високите в ЕС. Това отразява и високото им равнище на участие в неплатения труд по полагане на грижи и недостатъчната наличност и достъп до финансово достъпно и висококачествено образование и грижи в ранна детска възраст. Въпреки усилията за разширяване на наличието на образование и грижи в ранна детска възраст, процентът на децата под 3-годишна възраст, участващи във формално образование и грижи в ранна детска възраст, остава доста под средния за ЕС. Това е съчетано с регионални разлики в наличието на места за образование и грижи в ранна детска възраст, както и с недостиг на персонал.

(38) Въпреки че през последното десетилетие равнището на заетост на по-възрастните работници (55 – 64 години) непрекъснато нараства и през 2024 г. достига 58,8 %, то остава значително под средното за ЕС равнище от 65,2 %. По-възрастните работници срещат трудности при повторната си интеграция на пазара на труда — от ограничени цифрови умения до предразсъдъци към по-възрастни работници. Хората с ниска квалификация, които имат само задължителната степен на училищно образование, са особено уязвими и представляват най-големия дял от безработните лица в Австрия. По подобен начин хората с мигрантски произход и хората в неравностойно социално-икономическо положение имат по-ниски нива на успеваемост на пазара на труда и са изправени пред особени пречки да навлязат на пазара на труда. Това се усложнява от предизвикателствата, свързани с неадекватните езикови умения и ограниченото признаване на квалификациите.

(39) Според Програмата на ОИСР за международно оценяване на учениците (PISA) от 2022 г. незадоволителните резултати на учениците при придобиването на основни умения са се увеличили, особено за учениците с мигрантски и/или в неравностойно социално-икономическо положение или родените в чужбина. Нарастващият дял на учениците с мигрантски и/или необлагодетелстван социално-икономически произход, които навлизат в системата на образованието без достатъчно езикови умения, създава предизвикателства за учителите. Освен това недостигът на учители представлява допълнителна пречка за подобряване на образователните резултати. Освен това влошаващите се основни умения сред учениците се пренасят в зряла възраст, особено сред учениците с мигрантски и/или в неравностойно социално-икономическо положение. Въпреки че Австрия продължава да прилага широк набор от реформи за подобряване на резултатите на образователната си система, укрепването на развитието на основни умения и умения в областта на НТИМ на всеки етап – от образованието за деца до ученето за възрастни, е от ключово значение за справяне с недостига на умения.

(40) Недостигът на квалифицирани работници продължава да бъде пречка за потенциала за растеж на Австрия. 72 % от дружествата определят това като основна пречка пред инвестициите ([17]). По-специално, независимо от наскоро приетите мерки, липсата на зелени умения възпрепятства конкурентоспособността на секторите, които са от ключово значение за екологичния преход, и рискува да забави постигането на целите на Австрия в областта на климата. Освен това понастоящем не съществува специална стратегия за справяне със загубата на работни места, очаквана в отраслите с висок въглероден интензитет, тъй като Австрия преминава към икономика с нулеви нетни емисии. Насърчаването на съществуващите програми за повишаване на квалификацията би могло да отключи неоползотвореното предлагане на работна ръка и да стимулира австрийската промишленост с нулеви нетни емисии. Предоставянето на целенасочена подкрепа на лицата в професии и региони, изложени на риск да бъдат неблагоприятно засегнати от широкомащабни усилия за декарбонизация, е особено важно за осигуряването на широка обществена подкрепа за екологичния преход.

(41) С оглед на тясната взаимообвързаност между икономиките на държавите членки от еврозоната и колективния им принос за функционирането на Икономическия и паричен съюз, през 2025 г. Съветът препоръча на държавите членки от еврозоната да предприемат действия, включително чрез своите планове за възстановяване и устойчивост, за да изпълнят препоръката от 2025 г. относно икономическата политика на еврозоната. За Австрия препоръки 2, 3 и 5 спомагат за изпълнението на първата препоръка за еврозоната относно конкурентоспособността, а препоръки 1, 4 и 5 спомагат за изпълнението на втората препоръка за еврозоната относно издръжливостта, а препоръка 1 спомага за изпълнението на третата препоръка за еврозоната относно макроикономическата и финансовата стабилност, изложена в препоръката от 2025 г.,

ПРЕПОРЪЧВА на Австрия да предприеме през 2025 г. и 2026 г. следните действия:

1. Да укрепи общите разходи и готовността в областта на отбраната и сигурността, като същевременно гарантира устойчивост на дълга в съответствие със заключенията на Европейския съвет от 6 март 2025 г. Да се придържа към максималните темпове на растеж на нетните разходи, препоръчани от Съвета на 8 юли 2025 г. Да изпълни набора от реформи и инвестиции, които са в основата на удължения период на корекция, както беше препоръчано от Съвета на 8 юли 2025 г. Да предприеме решителни действия за запазване на устойчивостта на публичните финанси, включително чрез подобряване на фискалната устойчивост на системите за здравеопазване, дългосрочни грижи и пенсии, чрез, наред с другото, рационализиране на болничната инфраструктура, подобряване на разходната ефективност на здравеопазването и дългосрочните грижи, засилване на контрола върху разходите и значително увеличаване на реалната възраст на пенсиониране. Да опрости и рационализира фискалните взаимоотношения и отговорности между различните равнища на управление и да съгласува отговорностите за финансиране с отговорностите за извършване на разходи. Да подобри данъчния микс, за да намали голямата данъчна тежест върху труда и да подкрепи приобщаващия и устойчив растеж в една трудна фискална среда.

([17]) Проучване на ЕИБ относно инвестициите, 2024 г. – преглед по държави:Австрия стр. 17.

2. С оглед на приложимите срокове за навременното приключване на реформите и инвестициите съгласно Регламент (ЕС) 2021/241 да гарантира ефективното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост, включително главата за REPowerEU. Да ускори изпълнението на програмите по политиката на сближаване (ЕФРР, ФСП, ЕСФ+), като се базира, когато е подходящо, на възможностите, предлагани от междинния преглед. Да използва оптимално инструментите на ЕС, включително възможностите, предоставени от програмата InvestEU и платформата за стратегически технологии за Европа, за да подобри конкурентоспособността.

3. Да насърчава бизнес динамиката и създаването и растежа на млади дружества, включително чрез осигуряване на по-добър достъп до рисков капитал и капитал за растеж и чрез премахване на пречките, възпрепятстващи инвестициите от страна на институционалните инвеститори в капиталови инструменти. Да подобри превръщането на високите равнища на инвестиции в НИРД в пазарни решения и да увеличи използването на (авангардни) цифрови технологии от дружествата. Да опрости регулирането, да намали административната тежест, особено за МСП, да ускори процедурите за издаване на разрешения и да засили конкуренцията с цел намаляване на цените.

4. Да се справи с високите разходи за енергия, включително чрез реформа на Закона за електроенергията, чрез подобряване на гъвкавостта на енергийната система и стимулиране на споразуменията за закупуване на електроенергия. Да намали цялостната зависимост от изкопаеми горива и да ускори разгръщането на енергията от възобновяеми източници и необходимата инфраструктура, по-специално чрез опростяване на процедурите за издаване на разрешения и създаване на специални зони за ускорено внедряване. Да намали допълнително емисиите, особено в транспортния сектор, както и чрез постигане на напредък по отношение на декарбонизацията на промишлеността. Да повиши енергийната ефективност.

5. Да създаде стимули за увеличаване на общия брой отработени часове и участието на жените на пазара на труда на пълно работно време, включително чрез подобряване на рамковите условия и най-вече на качеството и наличието на услуги за грижи за деца. Да подобри резултатите на пазара на труда за по-възрастните работници и за групите в неравностойно положение, като например нискоквалифицираните лица, търсещи работа, и лицата с мигрантски произход, и да повиши равнището на основните умения, като се започне още от ранна възраст, и особено от училищно ниво. Да увеличи усилията на политиката, насочени към предоставянето и придобиването на уменията и компетентностите, необходими за екологичния преход.

Съставено в Брюксел на 8 юли 2025 година.

За Съвета

Председател

S. LOSE